

Talousarvion täytäntöönpano-ohje

Kaupunginhallitus 8.1.2024

Valtuuston hyväksymä talousarvion käsittely lautakunnissa

Kaupunginvaltuusto on 18.12.2023 § 85 hyväksynyt vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelman.

Talousarvion yleisperusteluiden (s. 35) mukaisesti käyttösuunnitelmat valmistellaan ja käsitellään lautakunnissa kaupunginhallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti, kun vuoden 2023 toteutuma on vertailutietona käytettävissä.

Toimielinten tulee tarkastella tulosalueidensa kokonaismäärärahoja ja kohdentaa tarvittaessa uudelleen ottaen huomioon valtuuston asettamat tavoitteet. Käyttösuunnitelmat on laadittava toiminnan osalta siten, että käytettävissä oleva määräraha riittää.

Käyttösuunnitelmat saatetaan tiedoksi ja mahdolliset määrärahasiirrot päätettäväksi kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle maaliskuussa 2024. Tarkemmat ohjeet ja aikataulu annetaan talousarvion täytäntöönpanomääräyksissä ja raportointia koskevissa erillisohjeissa.

Käyttösuunnitelmat käsitellään kaupunginhallituksessa 18.3.2024 ja valtuustossa 25.3.2024. Lautakuntien tulee aikataulun mukaisesti käsitellä käyttösuunnitelmat viimeistään 13.3.2024.

Käyttösuunnitelma ja sitovuus

Lautakuntien tulee talousarvion käyttösuunnitelmissaan ottaa huomioon talousarvion yleisperustelut sekä tulosalueiden toiminnalliset tavoitteet eli käyttösuunnitelmien tulee toteuttaa toiminnalliset tavoitteet annetuilla resursseilla.

Talousarvion määrärahat ovat sitovuuspäätöksen mukaisesti tulosalueittain nettomääräisesti sitovia valtuustoon nähden, myös toiminnalliset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Talousarvion käyttösuunnitelma on laadittava siten, että valtuuston hyväksymät toiminnalliset tavoitteet toteutuvat annetulla määrarahalla.

Asetetut toiminnalliset tavoitteet on tilikauden aikana avattava konkreettisiksi toimenpiteiksi, joilla asetetut tavoitteet saavutetaan. Tavoitteen toteuttamistoimenpiteet on myös aikataulutettava samoin kuin toteuttamiseen käytettävä määräraha.

Neljännesvuosiraportit

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen automaattinen raportointi alkoi vuodesta 2021 lähtien. Tiedot toimitetaan Valtiokonttorille neljännesvuosittain, maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja vuoden lopun tilanteen mukaan. Kaupunginhallitukselle ja valtuustolle toimitetaan vastaavassa aikataulussa kaupungin talouden tilanteen yksityiskohtaisempi seuranta, jota täydentää talouden kuukausiraportointi hallitukselle.

Neljännesvuosiraportin yhteydessä arvioidaan taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden osalta ne tulee tavoitekohtaisesti raportoida vähintään puolivuosittain sekä silloin, kun toteuma merkittävästi poikkeaa tavoitteesta.

Myös investointien toteuma tulee käsitellä neljännesvuosiraportissa.

Neljännesvuosiraportit tulee käsitellä lautakunnissa ja kuukausiraporttien osalta käsittelystä päättää kukin toimielin. Ensimmäinen neljännesvuosiraportti tulee käsitellä lautakunnissa viimeistään toukokuun loppuun mennessä. Toinen neljännesvuosiraportti tulee käsitellä elokuun loppuun mennessä, kolmas marraskuun loppuun mennessä.

Neljännesvuosiraportissa on tehtävä selkoa tavoitteen toteutumisesta ja määrärahan käytöstä sekä mahdollisista muutoksista. Käyttösuunnitelmaa tulee tarkistaa heti, mikäli tarkistamistarvetta ilmaantuu.

Kaupungin kokonaistaloudellisen tilanteen vuoksi toiminta on ehdottomasti sopeutettava annetun määrärahan mukaiseksi. Kaikista talousarvion muutoksista päättää valtuusto.

Seuranta ja raportointi

Toimielimien ja tulosyksiköiden on seurattava säännöllisesti talousarvion toteutumista sekä määrärahojen ja tuloarvioiden osalta että toiminnallisten tavoitteiden osalta.

Seurannasta on raportoitava säännöllisesti ja tehtävä tarvittavat johtopäätökset valtuustolle, hallitukselle ja lautakunnille vähintään neljännesvuosittain.

Mikäli kesken talousarviovuoden ilmaantuu tarve muuttaa talousarviota, tulee siitä heti tehdä esitys hallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Sisäinen valvonta

Tilivelvollisten tulee huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Sisäisessä valvonnassa on noudatettava kaupunginvaltuuston hyväksymää ”Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet” -ohjetta. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on kuvattu myös talousarvion yleisperusteluissa ja kaupungin ostolaskuohjeessa.

Palvelustrategina laadinta

Talousarvion 2024 mukaisesti vuoden 2024 aikana laaditaan palvelustrategia talouden sopeuttamiseksi, jonka vaikutukset otetaan huomioon vuoden 2025 talousarvion laadinnassa.

Kaupunginjohtajan esityksen mukaisesti tavoitteena on vuoden 2025 tuloksen osalta huomattavasti vuotta 2024 tasapainoisempi lopputulos.

Tasapainoisemman lopputuloksen saavuttamiseksi tullaan toteuttamaan mm seuraavia toimenpiteitä:

- Kaupungin tuottamien palvelujen käyttö-/osallisuusasteen sekä vaikuttavuuksien tarkastelu toimialoittain.
- Tehdään yksikkökustannusten tarkastelu resurssien kohdentamisessa. Palvelut tuotetaan mahdollisimman taloudellisesti ja vaikuttavasti kuntalaisten mukavan arjen edistämiseksi.
- Ei-lakisääteisten palvelujen tarkastelu toimialoittain sekä niiden tuomat hyödyt kaupunkilaisille
- Väestökehityksen vaikutusten arviointi palvelutuotantoon.
- Kaupungin perimien maksujen ja taksojen sekä verotuksen/veroprosenttien osalta tarkastelu sekä esitys, jolla varmistetaan talouden tasapaino.
- Kaupungin tulosaluerakenteen tarkastelu ja tulosalueiden välinen tehtäväjako - Kaupungin toiminnassa käytettävien tilojen käytön arviointi. Tilojen käyttöasteet tarkastellaan toiminnoittain.
- Konsernista saatavien tuloutusten turvaaminen.

Palvelustrategian laadinnan valmistelua johtaa kaupunginjohtaja ja tulosalueiden osalta tulosalueiden johtajat.

Lisätiedot:

Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää 044 577 2210

Talousjohtaja Ari Virolainen 044 577 2241